

3^{ydd} Medi 2024

Annwyl Gadeirydd,

**Parthed: Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol Cymru – Ymateb i Graffu ar Bwyllgor
Cyfrifon Cyhoeddus a Gweinyddiaeth Gyhoeddus: Adroddiad Comisiynydd Cenedlaethau'r
Dyfodol Cymru 2022-23, Mawrth 2024.**

Yn unol ag adroddiad ac argymhellion y Pwyllgor, rwy'n ysgrifennu atoch i roi diweddariad o fewn chwe mis ar y gwaith sy'n cael ei wneud i ddatblygu model codi ffioedd am wasanaethau.

Argymhelliad 7. Rydym yn argymhell bod y Comisiynydd yn rhoi diweddariad ysgrifenedig i'r Pwyllgor ymhen chwe mis ar y gwaith sy'n cael ei wneud gan ei swyddfa i ddatblygu model ar gyfer codi tâl am wasanaethau i gynhyrchu adnoddau ychwanegol.

Mae gan ein tîm bolisi y cytunwyd arno ar gyfer gwneud taliadau a chodi ffioedd ym mis Chwefror 2024. Rhaid i ni gydymffurfio â'r cyfyngiad ar bŵer statudol y Comisiynydd i godi ffioedd am gyngor a gwasanaethau fel y nodir yn Atodlen 2, Paragraff 8 o'r Ddeddf. Mae'n nodi fel a ganlyn:

- Caiff y Comisiynydd wneud unrhyw beth sy'n briodol ym marn y Comisiynydd mewn cysylltiad â swyddogaethau'r Comisiynydd, gan gynnwys codi ffi am ddarparu cyngor neu wasanaethau eraill.
- Mae pŵer y Comisiynydd i godi ffi am ddarparu cyngor neu wasanaeth arall wedi'i gyfyngu i godi'r symiau hynny sy'n briodol ym marn y Comisiynydd i adennill y costau gwirioneddol neu amcangyfrifedig i'r Comisiynydd o ddarparu'r cyngor neu'r gwasanaeth hwnnw.

Mae'r rhan fwyaf o'r cyngor, y gefnogaeth a'r cymorth a ddarparwn yn ymwneud â chyrff cyhoeddus a gwmpeisir gan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Er bod capasiti ac adnoddau yn broblem i fy swyddfa, mae'r Pwyllgor yn ymwybodol mai arian craidd drwy gymorth grant sydd, gan mwyaf, yn ariannu'r gwaith hwn. Felly, yn y mwyafrif o achosion, ni fyddem yn codi ffi am ein gwaith.

Fodd bynnag, mewn rhai achosion y cytunwyd arnynt, rydym yn dilyn ein polisi adennill ffioedd a godwyd. Rwyf wedi darparu yn Atodiad A ddetholiad o'r polisi hwn i ddangos achosion pan fyddwn yn mynd ati i godi ffi am wasanaethau. Mae ein polisi yn nodi bod yn rhaid i ni hefyd gadw at y canllawiau ar ffioedd a thaliadau a godwyd, fel y nodir yn "Rheoli Arian Cyhoeddus Cymru". Mae hyn

Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol Cymru

Tramshed Tech, Heol Pendyris

Caerdydd, CF11 6BH

cystylltwchani@cenedlaethaurdyfodol.cymru

cenedlaethaurdyfodol.cymru

Future Generations Commissioner for Wales

Tramshed Tech, Pendyris Street

Cardiff, CF11 6BH

contactus@futuregenerations.wales

futuregenerations.wales

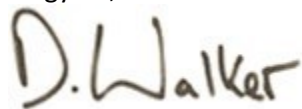
yn golygu ein bod yn gosod ffioedd i adennill costau llawn, sicrhau nad oes croes-gymhorthdal, a sicrhau bod ffioedd yn gyson. Wrth gyfrifo costau llawn, rydym yn cynnwys: amser uniongyrchol staff, amser anuniongyrchol staff (e.e. cyllid, cymorth gweinyddol ac ati), elfennau eraill fel dibrisiant, gorbenion ac unrhyw gostau cyfalaf, ac unrhyw gostau uniongyrchol eraill ar gyfer gwasanaethau sydd wedi'u teilwra i fodloni gofynion unigol.

Mae rhai enghreifftiau diweddar o geisiadau am gyngor lle rydym wedi adennill costau neu lle'r ydym yn bwriadu adennill costau yn cynnwys:

- Ein cytundeb rhyngwladol gyda Thîm Rhyngwladol Llywodraeth Cymru;
- Datblygu pecyn cymorth busnes sy'n helpu busnesau i gymhwyso Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol gyda Busnes Cymru;
- Noddi Academi Arweinyddiaeth Cenedlaethau'r Dyfodol;
- Rhai digwyddiadau ymgysylltu drwy siarad;
- Gweithdy posibl gyda Dŵr Cymru i edrych ar eu cynllun busnes ar gyfer 2025-30 a chynghori ar y potensial ar gyfer gwerth ac effaith cymdeithasol;
- Ehangu Academi Arweinyddiaeth Cenedlaethau'r Dyfodol i fodel masnachfaint.

Byddwn yn anfon diweddariadau pellach yn unol ag argymhellion y Pwyllgor o fewn yr amserlenni a nodwyd gan yr adroddiad.

Yn gywir,

Derek Walker
Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol Cymru

Atodiad A – detholiad o Bolisi Taliadau a Ffioedd (Chwefror 2024)

Mae'r Swyddfa'n awyddus i fod o gymorth. Mae angen pwysu a mesur a thrafod pob gwahoddiad neu gais am gyngor a dderbynnir gydag aelodau tîm perthnasol cyn gwneud penderfyniad ar dderbyn neu wrthod.

Mae capasiti yn broblem i'r tîm ac felly bydd yna amgylchiadau lle byddai cyngor neu gymorth yn cael eu hystyried yn deilwng ond efallai y bydd angen codi ffi am y cymorth hwnnw er mwyn iddo fod yn gyflawnadwy.

Pan NA DDYLEM godi ffi am waith

Fel dangosydd, y sefyllfa ddiofyn ddylai fod yn berthnasol i'r rhan fwyaf o'n gwaith cyngor, cefnogaeth a chymorth i gyrff cyhoeddus, ac a ariennir gan ein cymorth grant. Yn yr achosion hyn, ni fyddai Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol yn codi ffi am y gwaith a wnânt.

NI DDYLEM godi ffi:

- ✓ Os oes ymrwymiad gan y Comisiynydd, neu
- ✓ Os ydyw'n cyfrannu tuag at ein effeithiau strategol, neu
- ✓ Os ydyw'n cyfrannu tuag at ganlyniadau ein map ffordd, neu
- ✓ Os ydyw'n sefydliad yr ydym mewn partneriaeth strategol â hwynt, neu
- ✓ Os ydyw'n sefydliad yr hoffen ei gael fel partneriaeth strategol, neu
- ✓ Os ydyw'r ymgeisydd yn un sy'n medru cynnig ystyriaeth anariannol ar gyfer ein cymorth/gwasanaethau (e.e. secondiadau ac ati), neu
- ✓ Os yr ystyrid bod effaith yr ymyriad yn eang a phellgyrhaeddol.

Ac

- ✓ Os oes gennym y capasiti i ymgymryd â'r gwaith, ac
- ✓ Os ydyw'r adnoddau cysylltiedig yn rhesymol, neu
- ✓ Os y gallir cyflawni'r gwaith gyda deunyddiau sy'n bodoli eisoes, neu
- ✓ Os na fydd angen i ni wneud gwaith ychwanegol, neu
- ✓ Os na fyddai'r gwaith yn gofyn am fewnbwn allanol.

Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol Cymru

Tramshed Tech, Heol Pendyris

Caerdydd, CF11 6BH

cystylltwchani@cenedlaethaurdyfodol.cymru

cenedlaethaurdyfodol.cymru

Future Generations Commissioner for Wales

Tramshed Tech, Pendyris Street

Cardiff, CF11 6BH

contactus@futuregenerations.wales

futuregenerations.wales

Lle **nad** yw'r paramedrau hyn yn cael eu bodloni, ond lle mae'r gwaith yn dal i gael ei ystyried fel un teilwng, yna dylid trafod gyda'r Uwch Dim Arwain i ystyried codi ffi am y gwaith er mwyn iddo fod yn opsiwn dichonadwy i'r sefydliad.

2. Byddwn yn Penderfynu Codi Ffi am Waith

Ar ôl dod i'r casgliad bod gan y gwaith rinweddau, ond nad yw'n ymarferol i'w gyflawni heb godi ffi, yna dylem ddilyn yr egwyddorion talu a nodir yma.

Rheol yn y Ddeddf

Rhaid i ni gydymffurfio â phŵer statudol y Comisiynydd i godi ffi am nwyddau a gwasanaethau y gellir eu gweld yn Atodlen 2, Adran 8 o'r Ddeddf.

Rhaid i'r Swyddfa hefyd nodi'r canllawiau ar ffioedd a thaliadau a godir fel y nodwyd yn "Rheoli Arian Cyhoeddus Cymru" Pennod 6.

Gan ystyried y ddau uchod, dylai Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol:

- Osod ffioedd i adennill costau llawn,
- Sicrhau nad oes croes-gymhorthdal, a
- Sicrhau bod ffioedd yn gyson – dim ffioedd uwch am yr un gwasanaeth i wahanol ddefnyddwyr.

Costau llawn

Bydd adennill costau llawn yn cynnwys costau am:

- Amser uniongyrchol staff,
- Amser anuniongyrchol staff (e.e. cyllid, cymorth gweinyddol ac ati).
- Elfennau eraill fel dibrisiant, gorbenion ac unrhyw gostau cyfalaf,
- Unrhyw gostau arall uniongyrchol wedi eu teilwra i gyflawni gofynion unigol.